

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 1

Januar 2004

Årgang 39

Kaktus og andre sukkulenter udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Finn Larsen, Salbyvej 17, DK- 4600 Køge. Tlf.: 56654460, email:

salbyvej17@tdcadsl.dk

Tryk : J.P. Trykservice A/S Falkevej 20, 4600 Køge.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent kr 300,- indbetales til Nordisk Kaktus Selskab, gironr. 657-8713. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af annoncer:

Termine für Anzeigen:

Terms for advertising:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/8 side Dkr 100,- 1/4 side Dkr 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 side Dkr 100,-

1/4 side Dkr 200. - Price for ans: 1/8 page Dkr 100,- 1/4 page Dkr 200,-

SIDEN SIDST

Godt Nytår til alle.

Vi kan allerede nu informere om, at årsmødet her i 2004 bliver afholdt i Korinth på Fyn i dagene 11-12. september. Afsæt allerede nu denne weekend i jeres kalendere, især kredsformændene bør huske denne weekend, så der ikke lige pludselig bliver lavet dobbeltarrangementer. Lige som sidste år vil vi arbejde på at få en udenlandsk gartner på besøg, denne gang helst en kaktusgartner. Mere om dette i løbet af året.

Jeg synes, dette år skal stå i frøformeringens tegn. Jeg vil hermed opfordre alle medlemmer til at så alle de kaktus og sukkulentfrø, som det overhovedet er muligt.

Er der en ledig vindueskarm, et ledigt værelse eller et ledigt drivhus så fyld det op med potter og kasser med frø. Derved vil vi løbet af nogle år have masser af gode planter at bytte og handle med på møderne. Så kom i gang derude, det er ikke så svært som folk gør det til.

Hilsen formanden.

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.kaktus.dk>

Selskabets bestyrelse:

Formand: Henrik Helms Madsen,
Banevænget 7, DK-8544 Mørke, tlf. 86 37 67 37.
Email: kaktus@rosenholms.net

Sekretær: Michael Nielsen, Løvsangervej 9,
5700 Svendborg. Tlf. 62207640.
email: emkc@christensen.mail.dk

Kasserer: Pia Larsen, Stevnsgade 3, 2. sal tv.
DK - 2200 København N. Tlf. 35 36 66 18.
Email: pia@larsen.dk

Øvrige funktioner:

Dansk bibliotekar: Per Andsager, Østerås 27,
4200 Slagelse. tlf: 58500616
email: p.andsager@oncable.dk

Svensk bibliotekar: Hans Björding,
Backsippevägen 14, S-311 33 Falkenberg.
Email: hans.bjoerding@swipnet.se

Indbetaling af kontingent i Norge og Sverige:

Sverige: Nordisk Kaktus Selskab, giro 76 07 72-4.

Norge: Nordisk Kaktus Selskab,
konto nr. 7877.08.13734, Den norske
Bank

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

På dette års forsider vises billeder af *Copiapoa* fra Chile. I dette nummer ses *Copiapoa columna-alba* fra nationalparken Pan de Azúcar 30 km nord for Chañaral.

På besøg hos Juan Carlos Johow & Maria Isabel Tenhamm i Pichidanguí, Chile

På min rejse i Chile denne sommer fik jeg mulighed for at besøge en lokal kaktussamler i byen Pichidanguí, som meget bekvemt lå på min og mine fællers rejserute fra naturparken Fray Jorge i nord mod Valparaíso i syd. Juan Carlos Johow og Maria Isabel Tenhamm bor i Santiago til daglig, men er så heldige at have en sommer-og weekendresidens her i fred og ro kun få hundrede meter fra Stillehavet. Fra haven kan man betragte de karakteristiske kæmpebølger, som skyller ind på stranden. Der er en særlig stor-slåethed og urkraft i disse bølger, som kan beundres langs hele Chiles kyst.

Vi ankommer til Juan Carlos og Maria Isabel tidligt lørdag formiddag, og da vi træder ind i haven, bliver vi hurtigt klar over, at disse mennesker holder af planter. Juan Carlos viser os omkring i haven og overalt er der spændende og sjældne planter fra forskellige egne af Chile. Inden vi rigtigt får snakket om kaktusserne i haven, skal vi en tur ud langs stranden for at opleve de lokale kaktus. Klippeskråningerne her ved havet er hele botaniske haver, og Juan Carlos kan fortælle om det hele på en spændende og fængslende måde. Nogle steder er

sukkulente vegetationen overdådig og Maria Isabel fortæller, at hun altid er fuld af beundring, når hun går ture i området og tilføjer, at hvis hun skulle anlægge en have i dag, så skulle den se ud som disse skrån timer. Vi ser mange *Neoporteria subgibbosa*, som nogle steder vokser så tæt på havet at planterne ikke kan undgå at blive

oversprøjtet med saltvand fra tid til anden. Juan Carlos fortæller, at han altid har været interesseret i kaktus og at det faktisk er en interesse hele familien deler.

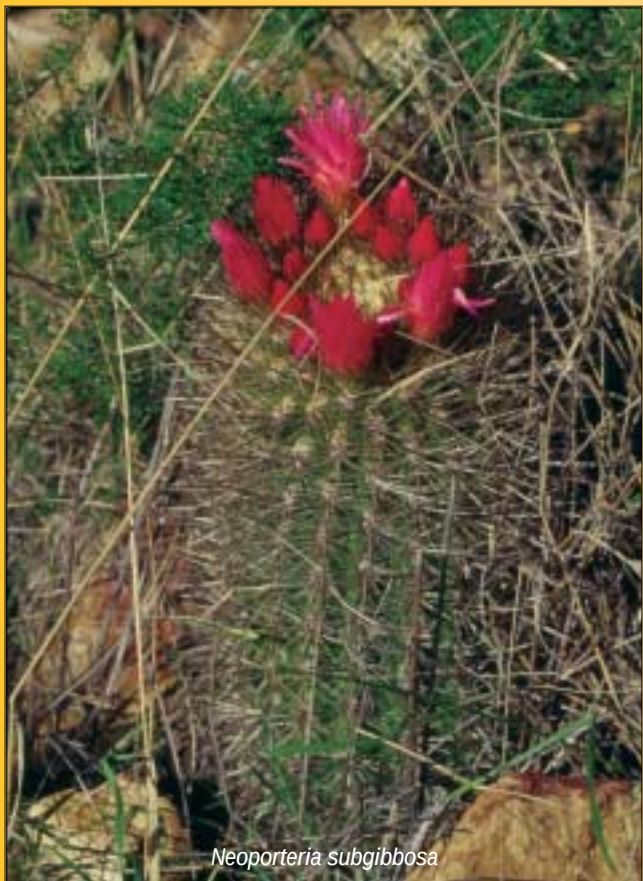
Således har familien i mange år holdt øje med naturen og kaktusvegetationen ved Pichidanguí. Juan Carlos viser mig et par kolibrieder, både den store og den lille, - som virkelig er meget lille.

Selvom der lever

og yngler kolibrier her ved Pichidanguí har Juan Carlos aldrig set kolibrier bestøve blomsterne hos *Neoporteria* og mener, at det må bero på en skrøne når nogle påstår, at kolibrier bestøver *Neoporteria*. Derimod har Juan Carlos ofte set sommerfugle bestøve blomsterne. På vores tur ser vi også fine buske med de røde karakteristiske blomster - *Fuchsia rosea* eller *Fuchsia licioides*. Her vokser også flotte eksemplarer af *Trichocereus litoralis*, som flere steder er bevokset med

Juan Carlos og Maria Isabels sommerhus i Pichidanguí

Neoporteria subgibbosa

Neoporteria odoriflora

Neoporteria albidiflora (*Neoporteria chilensis* var. *albidiflora*)

Gasteria sp.

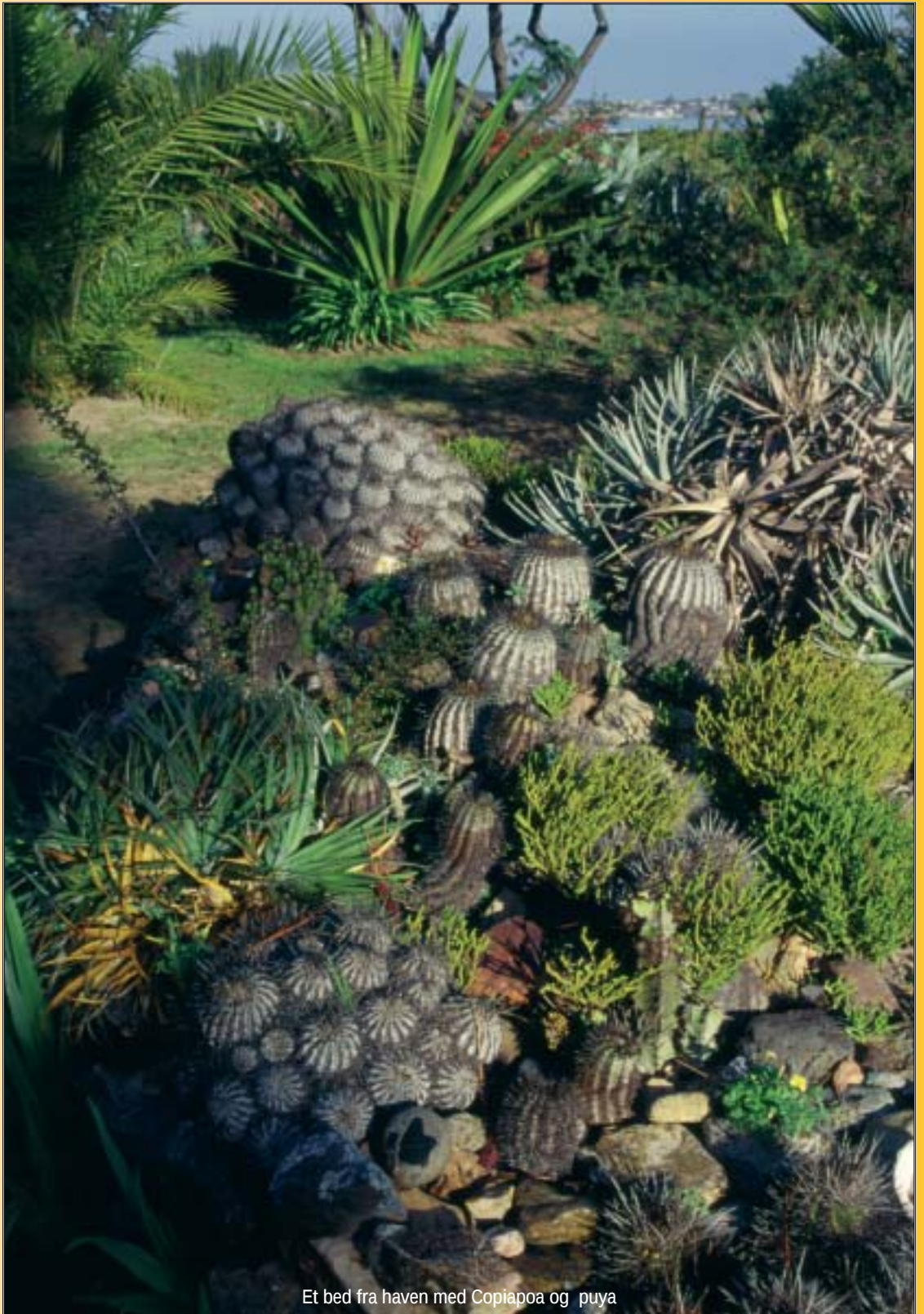
halvparasitter.

Vi kører i bil til en anden strand tæt ved og her er vegetationen en smule anderledes. Stranden ligger i umiddelbar forlængelse af en del af byen, og vi ser en kirke, som meget dekorativt

er bygget ind i en stor klippe helt ude ved havet. På stranden skal vi passe på, hvor vi går, for lige ved vore fødder vokser nogle helt brune *Neoporteria odoriflora*. Planterne ser sunde og friske ud, men Juan Carlos fortæller, at de kan skrumpe

Et bed fra haven med bl.a. *Eulychnia*, *Copiapoa* og *Puya*

Et bed fra haven med Copiapoa og puya

meget ind i de tørre perioder. Jorden de vokser i er en udpræget lerjord, og i denne jord kan man tydeligt se, hvor store planternes volumen kan blive, når de har det optimalt. Længere henne ad stranden skifter jordbunden til rigtig strand med sand og frem for alt massevis af runde sten. Her imellem vokser *Neoporteria albidiflora*, som ved første øjekast og uden blomst ligner den før nævnte *Neoporteria subgibbosa*. Længere oppe på land vokser begge planter side om side og det er nu ikke altid lige let at se forskel. Også på denne strand ser vi *Trichocereus litoralis* og store "buske" af *Eulychnia castanea*.

Det er i mellemtiden blevet frokosttid og vi tager tilbage til sommerhuset for at spise lunch. Nu er det tid til at bese de fritudplantede Copiapoa og de andre kaktus i haven. Lyset er nu også i mellemtiden blevet helt rigtigt til foto-grafering.

Planterne, som alle er velvoksne eksemplarer er udplantet side om side i stenbede, og ifølge Juan Carlos bliver de aldrig vandet. Planterne lever af den fugtighed, som naturligt er her tæt ved havet enten som dug eller ofte i form af tåge. Det regner også en gang imellem ca. 6 - 7 gange om året, og den samlede årlige nedbør ligger på omkring 300 mm.

De fleste Copiapoa er "bygget" til at lade sig

nøje med tåge, dvs. de har udviklet rødder tæt ved jordens overflade, som er i stand til at optage vand, når jorden bliver en smule fugtig pga. af tågen. Måske er det muligt for planterne at gendanne disse nødvendige rødder, også selvom de er blevet tilfældigt udplantet mellem hinanden i et stenbed. Planterne bliver selvfølgelig også her i haven hjulpet af den lille, men årlige nedbør, som må være en betingelse for at de øvrige sukkulenter også kan trives her. Man

kan gå på spændende opdagelse i haven, idet hver en krog er beplantet oftest med en kaktus eller en sukkulent. Efter adskillige foto er det tid til lidt mad, og vi får serveret en herlig lunch med typiske chilenske retter. Ved den efterfølgende passiar og kaffe udveksles der gode råd om dyrkning og vi fortæller om vore oplevelser oppe mod nord.

Efterhånden bliver det tid for den videre færd mod Valparaiso. Vi takker mange gange for et interessant og hyggeligt

visit og begiver os langsomt ud til bilerne, da det er svært at sige farvel til de hyggelige kaktusfolk og deres planter i Pichidangui.

Juan Carlos Johow & Maria Isabel Tenham i deres have

Tekst og foto:

Finn Larsen

Pseudolithos

Planter som på en ekstrem måde har tilpasset sig til de omgivelser og den natur de vokser i, har altid fascineret os. Til den gruppe hører slægten *Pseudolithos* fra *Asclepiadaceae* familien.

Navnet *Pseudolithos* består af to dele : *pseudo* og *lithos*. *Lithos* kender vi fra *Lithops* - levende sten og betyder på latin sten. *Pseudo* er et velkendt begreb - noget som ikke er ægte, men ligner.

Så *Pseudolithos* betyder altså en plante, som ligner en sten.

Pseudolithos vokser i meget tørre områder i Østafrika omkring Afrika's horn og primært i Somalia. Her er vegetationen meget sparsom i de stenede områder og for ikke at tiltrække de få dyr, som lever her (ofte geder) og som ville finde en *Pseudolithos* som en lækkerbissen, har denne slægt tilpasset sig naturen i form og farve. Den falder fuldstændig sammen med de omgivende sten og undgår derved oftest at blive ædt.

Arter og beskrivelse

Slægten *Pseudolithos* indeholder for nærværende 7 arter:

- *Caput-viperæ*
- *Cubiforme*
- *Dodsoniana*
- *Gigas*
- *Harardherianus*
- *Horwoodii*
- *Migiurtinus*

P. caput-viperæ er en forholdsvis lille brungrøn plante på op til 2-3 cm med en knudret trekantet form. Den danner villigt sideskud og den lille gullige blomst er "krukkeformet". *P. cubiforme* er en bleggøn/brun plante på 4-6 cm med et firkantet udseende. Danner sjældent sideskud.

P. dodsoniana er af form meget forskellig fra de andre arter. Den ligner nærmest en *Caralluma*, hvilken den også tidligere blev kaldt. Den består af en op til 1cm og 10 cm lang knudret stængel, som villigt sætter sideskud. Blomsterne er mørkebrune.

P. gigas er en art, som er opdaget inden for det sidste år. Den minder om en cubiforme, men er større. Ellers er beskrivelserne for nærværende meget sparsomme, og det kan ende med at den bliver klassificeret som en underart.

P. harardherianus er ligeledes en art, som er opdaget inden for det sidste år. Den skulle minde om *P. migiurtinorum*, men blomsten skulle være forskellig. Bliver muligvis senere klassificeret som en underart.

P. horwoodii opkaldt efter Frank K. Horwood , som fandt og beskrev denne plante, som ligner meget *P. migiurtinorum* på nær blomsten. *P. migiurtinus* er en plante som varierer meget i farve og udseende. Normalt bliver den omkring 6-8 cm, men jeg har set og læst om planter på op til 16 cm. Den er typisk knudret/ vortet i mange former og sætter sideskud, som dog er meget længe om at udvikle sig. Farven varierer fra grøn over gullig til lysebrun.

Status i naturen

Slægten *Pseudolithos* og for den sags skyld også arten *Whitesloanea crassa*, som alle vokser i Somalia er planter, som grundet deres særprægede form tiltrækker samlere. De kan lidt sidestilles med slægten *Ariocarpus* fra Mexico. *Ariocarpus* blev i 70- og 80'erne af "professionelle samlere " fra USA og Europa udsat for rovdrift i naturen. Planterne vokser meget langsomt, og det var på det tidspunkt ikke ulovligt at indsamle planter for videre salg. Det har heldigvis ændret sig med CITES reglerne, og man opformerer nu kunstigt *Ariocarpus* med stort held, så plyndringerne nu er blevet

Flere *P. migiurtinus* (en med sprunget frøhorn) , *P. caput-viperæ* (nederst) og *P. dodsoniana* (højre)

begrænset og ulovlige.

Man kan frygte at *Pseudolithos* vil komme ud for samme negative udvikling. *Pseudolithos* er for nærværende ikke beskyttet af Washington konventionen og optræder ikke på CITES listerne. Det eneste som har "beskyttet" en større indsamling af planter fra Somalia er landets ustabilitet. Det må være et er verdens farligste lande at rejse i grundet de mange forskellige klaners krigshandlinger.

Men på trods af dette ser vi jo *Pseudolithos* udbudt til salg i Europa. Heldigvis er de fleste af disse planter frøformerede planter. Det positive, der er sket er, at der for ca 8 år siden kom en del indsamlede *Pseudolithos* (primært *P. migiurtinus*) til USA og Europa. Gennem intensiv bestøvning, som kan være vanskelig at få til at lykkes i *Asclepiadaceae* familien, er det lykkedes at producere frø i større mængder. Derfor er *P. migiurtinus* efterhånden en relativ almindelig plante i specialgartnerierne. Det gælder efterhånden også *P. caput-viperæ* og *P. dodsoniana*. I 2003 har jeg også set *P. cubiforme* udbudt til salg, men er usikker på om det er importplanter ?

Derfor kan man håbe på at de store problemer, der er omkring at importere planter direkte fra det krigshærgede Somalia, vil motivere gartnere og samlere til at opformere på det allerede eksisterende materiale og således måske helt overflødiggøre en plyndring af naturen.

Egne erfaringer med at holde *Pseudolithos*

Vi har de sidste 7 år dyrket *Pseudolithos* med blandede resultater. Alle arter er meget varmekrævende og skal vokse i en meget porøs/luftig jordblanding. Vanding kun på varme dage og tilsætning af et svampemiddel i vandet et par gange om året vil kunne minimere risikoen for bla. sortrust.

Vi har følgende erfaringer:

P. dodsoniana er den letteste. Vi har den på egen rod og podet på en solid *Stapelia*. Den blomstrer utroligt villigt hele sommeren. Podes den sætter den mange sideskud til yderligere formering.

P. caput-viperæ har vi kun haft podet. Det giver

mange blomster og sideskud for yderligere formering. Vi har dog i 2003 fået rødder på et sideskud, så vi må se, om den er vanskelig på egen rod.

P. migiurtinus har vi haft på egen rod og podet. På egen rod er den lunefuld ! Den længste periode vi har haft en på egen rod er 7 år, men desværre rådne den i efteråret 2003. Det sker oftest fra den ene dag til den anden, og planten er ikke til at redde. Det skyldes ikke nødvendigvis overvanding. Vi har læst på en amerikansk hjemmeside, at planten pludselig kan rådne, også når den er knastør. Faktisk bør den vandes jævnlige, hvilket jo er lidt vanskeligt i vores kolde vinter. Så det er en balancegang mellem over- og undervanding. Vi tror ikke det

er muligt at holde den på egen rod i Danmark over længere tid.

Vi har derfor også en del podede eksemplarer, som vokser godt, blomstrer og i år for første gang satte et frøhorn. Vi høstede i november 2003 godt 40 frø. Så vi glæder os til at så dem til foråret.

Så har man mod på at prøve nogle spændende planter kan *Pseudolithos* anbefales, men man skal være indstillet på at det pludselig kan gå galt. Så podning anbefales.

Ellen Christensen &
Michael Nielsen

Sjællandskredsen

Sjællandskredsen (Per Rønkel, Jan Petersen og Hans Dall) vil gerne opfordre nye som gamle medlemmer af NKS til at møde op til vore arrangementer. Du behøver ikke være medlem af lokalkredsen for at møde op, - det kan du blive ved mødet for 30 kr. årligt ved at kontakte: Per Rønkel, Bjarnehøjvej 13, 3390 Hundested, tlf. 47 98 40 47

Sjællandskredsen afholder 6 møder i vinterhalvåret samt ca. 4 åbne haver i sommerhalvåret, hvor vi besøger forskellige kaktus- og sukkulentsamlinger. Desuden kan du ved møderne ofte købe flotte navngivne planter til en yderst rimelig pris.

Mødeprogram for vinter/forår 2004

Alle 3 møder afholdes i Botanisk Haves auditorium på adressen:

Gothersgade 140 (på hjørnet ved Øster Farimagsgade)

Onsdag den 28. januar kl. 19.00

Start med salg af medlemmernes medbragte planter. Dernæst vil Per, Jan og Hans vise og

fortælle om deres erfaringer med såning, spiring og videre pasning af de små planter sommeren igennem samt gennem den første svære vinterperiode.

Tirsdag den 24. februar kl. 19.00

Start med salg af planter. Dernæst vil Hans denne aften vise billeder samt gennemgå en række forskellige store kuglekaktus, som enhver bør have nogle stykker af i sin samling.

Tirsdag den 30. marts kl.19.00

Atter start med salg af medlemmernes planter. Denne aften bringer vor redaktør Finn Larsen os med på en lang rejse til Chile for at gå på jagt efter især *Copiapoa*. Det blev til ca. 800 billeder, hvoraf Finn vil vise os et udpluk af de bedste som dias.

På bestyrelsens vegne
Hans Dall

På gensyn med god mødedeltagelse!

På jagt efter *Copiapoa*

1. del: Chañaral og parque nacional Pan de Azúcar

Da der i tidens løb har hersket en del forvirring med hensyn til antallet af arter og antallet af varieteter, og der stadigvæk ikke foreligger nogen taxonomisk enighed med hensyn til slægten *Copiapoa*, har jeg valgt at benytte den samme navngivning af populationerne som Rudolf Schulz og Attila Kapitani anvender i deres bog - "*Copiapoa in their environment*". På den måde undgår jeg at tage direkte del i debatten om, hvorvidt en art er en art, eller den blot er en varietet af en anden art. Fred Katterman har arbejdet taxonomisk med slægten *Copiapoa* i mange år, og resultatet af hans arbejde har været ventet længe. Måske vil man først nå til et endeligt og brugbart resultat, når det er muligt at sammenligne de enkelte populationers DNA-profiler. Som rejsende i Chile på udkig efter *Copiapoa*, kan man således det ene øjeblik føle stor skråsikkerhed med hensyn til at adskille arter, for i det næste øjeblik at opleve det stik modsatte. Variationerne er store og overgangen mellem forskellige 'arter' kan være meget uklar.

At flyve over Andesbjergene under indflyvningen til Santiago er i sig selv en oplevelse. Disse fantastiske formationer, som delvist er dækket af sne, fornemmes så tæt på, at man synes, man bare skal strække armen ud af vinduet for at kunne berøre bjergtoppene. Alligevel ved man, at det dog forholder sig anderledes, da man langt nede nu kan se lastvogne, som langsomt snekler sig af sted på veje, som mest af alt minder om et stykke snor, der skødesløst er lagt ud i landskabet. Jeg fornemmer allerede nu, hvad det er for et projekt, jeg er ved at gå i gang med. Hvorfor nu i det hele taget Chile, vil nogle sikkert spørge. Hvad er det, der driver én af sted på uventede, men forhåbentlig overrask-

ende og spændende oplevelser i et fjernt land som Chile og Atacamaørkenen. Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at det begyndte for rigtig mange år siden, da jeg for første gang lånte Walther Haage's "Samlerens store Kaktusbog" på Hovedbiblioteket i København. På side 49 så jeg de første billeder af *Copiapoa* i naturen. Øverst et lidt blegt foto af *Copiapoa haseltoniana* og forneden et af en rigtig blå *Copiapoa cinerea*. Upåagtet billedernes kvalitet har de fulgt mig i underbevidstheden gennem årene, og ønsket om at se disse planter har vel egentlig ligget mig på sinde lige siden. Nu er det bare ikke sådan, at man lige tager til Chile og tilfældigvis snubler over diverse *Copiapoa*. Man bliver på en eller

anden måde nødt til at vide lidt om disse planters voksesteder, inden man begiver sig af sted på langfart. Internettet er et godt sted at søge oplysninger om mangt og meget, og efter lidt søgning her fik jeg lokaliseret en bog med titlen "Copiapoa in their environment" af Rudolf Schulz og Attila Kapitani. Det viste sig, at denne bog foruden nogle fantastiske billeder og naturbeskrivelser også indeholdt meget detaljerede habitat-kort over slægten Copiapoa, og den var dermed nøglen, som gav svar på mange af mine spørgsmål, og jeg kunne nu uden større bekymring bestille min flybillet.

Jeg lander fredag den 30. maj kl. 14. Egentlig skulle jeg være landet klokken 10, men der er en del tåge i Santiago i morgentimerne, så flyet er nødt til at returnere til Mendoza i Argentina og afvente bedre vejr i Santiagos lufthavn. Umiddelbart efter at flyet lander i Mendoza, skal lufthavnspersonalet afholde deres daglige siesta, hvilket gør enhver form for landing og afgang fra lufthavnen umulig i tiden fra kl. 11 - 13. Vejret i Santiago bliver hurtigt bedre, men denne Jumbo med omkring 350 passagerer til Santiago og med omkring 15 timers flyvning bag sig, er nødt til at vente på 'take off' mod Santiago, indtil personalet stille og roligt vender tilbage fra deres siesta. Velkommen til Sydamerika !

Jeg har besluttet mig for at tilbringe weekenden i Santiago - dels for lige at vænne mig til det omvendte døgn og dels for lige at kigge lidt på byen, nu jeg alligevel er på disse kanter. Jeg finder ved hjælp fra en taxa et billigt sted at bo - en såkaldt 'residencial' i den billige afdeling, men her er rent og pænt og varmt vand i bruseren. Hvad jeg ikke lige er opmærksom på, er at næsten samtlige busser til og fra Santiago kører lige forbi mit værelse, og busser i Chile kører meget ofte og gerne hele døgnet.

Hovedstæder rundt om i verden ligner vel stort set hinanden. Det skorter ikke på oplevelser af kulturel karakter, men trafik- og støjniveau ligner meget, hvad man kan opleve andre steder og

hvad jeg selv i sin tid oplevede bl.a. i Mexico City. Da jeg nu foretrækker ro og fred og pæn natur, så indfinder jeg mig efter et par dage i en bus mod Chañaral, som ligger sig ca. 1000 km nord for Santiago. Busserne er fantastiske i Chile. Hvis du har lyst kan du tage en bus fra Santiago til Lima i Peru - eller hvorfor ikke til Buenos Aires i Brasilien. Og så er der endda afgang hver time fra en af de mange busterminaler, som har til huse i hovedstaden. Og priserne er helt i bund. Jeg må betale, hvad der svarer til 170 kr. for at køre ca. 1000 km i en luksusovebus med indlagt aftensmåltid - og denne nat får jeg sovet. Lyden af alle Santiagos busser fortøner sig velsignet i det fjerne.

Og Chañaral er en helt anden oplevelse. Her finder man sindige mennesker i en rolig og hyggelig by. José Luis er en af dem - han lever af at køre turister om sommeren. Her i vintersæsonen kniber det lidt med antallet af turister, og han har derfor tid til at køre for mig i de næste par dage. Målet for mig er Parque nacional - Pan de Azúcar. Det er her det hele rigtigt skal begynde. I første omgang er der bare tale om en én-dagstur for ligesom at sondere terrænet og finde ud af, om der nu også er noget at se på her. Vi kører langs med havet de ca. 30 km nordpå og allerede nogle få kilometer fra byen dukker de første planter op. Her er tusindvis af *copiapoa cinerascens*, som vokser helt ude mellem klipperne på stranden og næsten helt op ad bjergsiden på den modsatte side af vejen. Vi standser ikke her, da vi nu er flere i bilen - to canadiere og 2 lokale kvinder, som skal samle pilespidser. Vi fortsætter derfor helt ud til parken, hvor jeg bliver sat af ved parkens kontorbygning, og her aftaler jeg med José Luis, at han henter mig igen om 4 timer. Jeg begiver mig hurtigt af sted for at finde de markeringer, som er angivet på kortet i Rudolfs og Attilas bog. Det er bare så nemt - jeg går vel 500 meter langs vejen, går herefter væk fra vejen, og så er de der ! Copiapoa - here I come!

Det drejer sig stadigvæk om *Copiapoa cinerascens*. Her er rigtig mange planter herude og de ser alle

Cylindropuntia cinerascens

forskellige ud, så udløseren på fotografiapparatet bliver hurtig kørt varm. Det er utroligt, at der vokser planter her - her er jo knastørt og der er ingen anden vegetation i nærheden bortset fra en halvdød *Eulychnia* sp., som jeg kan skimte længere fremme. Man kan kende *Cylindropuntia cinerascens* på flere måder. Arten danner ofte store tætte grupper på op til 1,5 meter i diameter. De enkelte hoveder kan være op til 15 cm i diameter og farven er næsten gråhvid på gamle planter. Alle planter har en tæt hvid uld i toppen og herinde gemmer frugter og frø sig og med en stor pincet, er det forholdsvis nemt at finde frugterne og trække dem ud. Ikke alle frugter indeholder modent frø, idet nogle af frugterne beboes af nogle blå larver, som åbenbart har *Cylindropuntia* frø som deres yndlingsmenu. Man kan vel heller ikke forvente andet i et så goldt miljø - herude må alt, der kan spises udnyttes fuldt ud. Efter en times ophold blandt *Cylindropuntia cinerascens*

må jeg videre. Jeg har en lille kikkert med, som jeg har købt i Netto for 90 kr. Jeg tager den op af rygsækken og kigger mig omkring. De skulle være lige i nærheden, så jeg spejder roligt med kikkerten ud over landskabet. En kilometer mod nord kan jeg skimte nogle toppe, som stikker op fra jorden. Det er ikke *Cylindropuntia cinerascens*, for der er tale om enkeltplanter. Jeg kan kun gætte, at det må være dem derude, så jeg spænder rygsækken på, tager vandflasken i hånden og går af sted. Jeg kommer hurtigt tættere på, og nu er jeg næsten helt sikker - de sidste skridt tilbagelægges hurtigt trods vægten af rygsækken, og ligesom før, så står man pludseligt midt iblandt dem. Jeg vil ikke påstå, at jeg er rejst helt til Chile for alene at se denne art, men det er heller ikke helt forkert at netop *Cylindropuntia columnna-alba* er prioriteret meget højt på min ønskeseddel, hvad angår naturoplevelser i Chile, og hvad jeg endnu ikke ved på nuværende tids-

punkt, skal jeg på min rejse her i Chile se tusinder af dem. Men her er den så - efter min opfattelse klart den kønneste af dem alle.

De er fuldstændig som på billedet i "Samlerens store Kaktusbog". Planterne er almindeligvis 30 - 40 cm høje med enkelte undtagelser på helt op til en meters højde og op til 20 cm i diameter. Alle er dækket af et tykt lag blåhvid voks på den øverste tredjedel af planten, som giver den helt rigtige farve. På den nederste del er planten dækket af en orange-brun bark, som kan være dækket af et sort lag af blågrøn alger. Tornenes farve varierer fra helt sort på nogle planter til orange på andre. Planterne vokser mest solitært, men enkelte af de gamle planter har dog delt sig og danner mindre grupper. *Copiapoa columna-alba* er den af arterne, som i mest ekstrem grad peger i retning mod solen, og planterne kan ses læne sig helt op til 60° grader mod nord. Man

har altid spekuleret over denne mærkelige opførsel hos specielt denne art. Den eneste fornuftige forklaring på dette fænomen må være, at planten forsøger at beskytte sig selv mod for megen varme fra solen. Ved netop at rette den lyse voksbeskyttede top mod solen, vil dette automatisk skabe en skyggeeffekt på resten af plantelegemet. Det er også kun den øverste del af plantelegemet, som stadigvæk har chlorofyl og aktivt deltager i fotosyntesen og som derfor har brug for solens lys.

Det er et fantastisk skue, jeg er vidne til, og også her bliver jeg optaget af at tage billeder af de bedste planter. Men man skal passe på, når man bevæger sig af sted i sådanne ukendte områder helt koncentreret om bare at fotografere. På et tidspunkt bliver jeg tørstig og vil søge tilbage til rygsækken, men jeg er tilsyneladende uden at

Gammel plante af *Copiapoa cinerascens*

vide af det, kommet så langt væk, at jeg ikke længere kan se min oppakning. Det lykkes dog hurtigt at finde det hele igen, men det var klart et varsel om, aldrig at bevæge sig ret langt væk fra bagagen.

Her er mange store og formodentlig meget gamle planter. 'Hvor gamle ?' er det evindelige spørgsmål, der hele tiden dukker op i mine tanker. Her blandt *Copiapoa columna-alba* finder jeg enkelte småplanter, som ikke er meget større end en dansk to-krone; men også de er efter deres udseende at dømme, sandsynligvis allerede gamle - 50 år er nok ikke for meget. Så kan man jo selv forsøge at regne alderen ud på de store planter, og selv om de nok vokser lidt hurtigere som ældre, hvor man må formode, at de har fået 'godt fat', som man siger, kan alderen måske snige sig helt op mod 1000 år ?. De eneste analyser, der er lavet i den forbindelse er foretaget af Rudolf Schulz og Attila Kapitani for nogle år siden i Botijadalen langt mod nord. Her undersøgte de indholdet af C-14 i døde skud fra *Copiapoa solaris*, og fastlagde disse plantedeles alder til omkring 470 år. Måske havde man opnået et andet resultat, hvis man havde analyseret døde roddele fra samme plante, idet roden må formodes at indeholde de ældste dele af planten.

Den eneste form for væde planterne får på disse kanter er tåge. Tåge eller "camanchaca", som den kaldes i Chile, indfinder sig på grund af den kolde Humboldt-strøm, som bevæger sig langs det nordlige Chile, stort

Eulychnia sp. kæmper for livet i dette tørre område. Et bevis på at her med tiden er blevet mere tørt ?

Copiapoa columna-alba vokser også gerne mellem sten.

set hver dag og betyder liv eller død for Copiapoa. Ingen planter kan leve uden vand, men mængden af vand er her yderst begrænset og væksten må derfor være herefter. Inden jeg forlod Danmark hørte jeg i radioen, at store dele af det nordlige Chile omkring byen Antofagasta havde været plaget af et voldsomt og sjældent uvejr med megen nedbør. På turen ud til nationalparken spurgte jeg derfor José Luis hvornår det sidst havde regnet i chañaral, og han fortalte at det overraskende nok havde regnet for nylig, men også at det var første gang siden 1995!

Typiske planter af *copiapoa columna-alba* grener sig sjældent. De har en nedsunket top med kraftig hvid uld. De fleste planter mangler helt torne på den nederste 2/3 af planten, idet de med tiden er blevet slidt væk på grund af planternes synken sammen i perioder med tørke

og det modsatte i "våde" perioder. Blomsterne er ret små med omkring 15 - 20 mm i diameter. Frugterne er spændstige bær på størrelse med små røde stikkelsbær. De er gemt væk dybt i plantens uld, så også her må man ty til hjælp fra pincetten. Nogle gange kan man finde frugter fra forrige sæson og disse er da helt indtørrede, men har stadigvæk bibeholdt den runde form. Jeg bruger resten af dagen her blandt *Copiapoa columna-alba*, men snart skal jeg igen tilbage til parkens kontor for at blive afhentet af Rosé Luis. På vejen hjem fra parken aftaler jeg med Rosé Luis, at jeg om onsdagen gerne vil køres endnu længere ud i parken, hvor jeg gerne vil efterlades et par dage, så jeg i ro og mag kan gå lidt omkring herude

(Fortsættes)

Tekst og foto: Finn Larsen

"Mor med børn" - *Copiapoa columna-alba* i flere størrelser.

NKS frøliste 2004

Så er vi klar med en ny liste. Der skulle igen i år være lidt for enhver smag. Priserne er lidt højere end sidste år, hvilket skyldes dyrere indkøb, men især frølisteforfatterens manglende markedsøkonomistrategi. Det koster foreningen fire siders udgift at trykke listen. Det havde jeg med skam glemt. Derfor gav listen underskud i 2002 og 2003. Foreningens økonomi er ikke glad for dette. Salget skal ikke give overskud i sig selv, men helst balancere.

Prisen er 4,50 pr pakke hvor andet ikke er nævnt. Forsendelse d.kr. 15,00.

Alle beskrivelser er korte og skrevet efter hukommelse, så alt er måske ikke helt som skrevet.

- 1)Lithops bromfieldii
- 2)Lithops divergens
- 3)Lithops dorothea
- 4)Lithops fulviceps
- 5)Lithops herrei
- 6)Lithops hookeri v. marginata
- 7) Lithops julii (pallid form)
- 8)Lithops karasmontana ssp. bella
- 9)Lithops lesliei ssp burchellii
- 10)Lithops pseudotruncatella
- 11)Lithops salicola, ingen svære L. men denne er den nemmeste
- 12)Lithops schwantesii v.marthae
- 13)Lithops terricolor (Peersii)
- 14)Lithops verruculosa v. glabra
- 15)Lithops helmuthii cv. Albiflos, 7,00 nyere kutivar, første gang
- 16)Lithops julii cv. Hot Lips .7.00 røde læber, yep.
- 17)Lithops julii cv. Fullergreen, 7,00 som navnet GRØN
- 18)Lithops karasmontana cv Opalina, 7,00 bleg nyere kultivar.
- 19)Lithops lesliei v. hornii cv Greenhorn, 7,00
- 20)Lithops optica cv Rubra, den røde 7,00
- 21)Lithops otzeniana cv Aquamarine, 8,00 en af de bedste. farven er som navnet!
- 22)Lithops verruculosa cv. Rose of Texas, 8,00 RØDOR-ANGE blomst!!
- 23) Aloinopsis luckhoffii, nem, tyk rod blomst/vinteren
- 24)Argyroderma delaetii, sølvhud
- 24)Argyroderma roseum, kan blomstre!
- 25)Cheiridopsis aurea, lidt vand om sommeren, mere vinter
- 26)Cheiridopsis purpurea, nem ivækst. sværere i blomst, prøv
- 27)Conophytum burgeri, 5,50 Ligner Fujiama, se selv.
- 28)Conophytum blandum, 5,25 nem, Alle C. vintervokser
- 29)Conophytum pellucidum, 5,50 superflot variabel
- 30)Conophytum speciosum, 5,50 flot sag, villig blomstrende
- 31)Dactyloopsis digitata, ikke køn, mensærdeles anderledes, se selv, ikke svær
- 32)Didymaotus lapadiformis, en "rigtig" levende sten, nem

- 33)Faucaria tigrina, uddødelig tigergab, ikke tør om vinteren
- 34) gibbaeum haagei, sælger altid dårligt, se hvad du går glip af!
- 35)Gibbaeum velutianum, som fløjlnæsten, nem
- 36)Juttadinteria alba, hvid bl. nem fra frø
- 37)Micropterum schlechteri, GRIM-men enestående, se selv. NEM
- 38)Odonthophorus marlothii, god i en hængepote, nem
- 39)Oophytum nanum, 5,50 lille, vand forsigtigt SMUK
- 40)Ophthalmophyllum australe, 5,50 en "stor" Conophytum
- 41)Ophthalmophyllum maughanii, 5,50 kompakt variabel
- 42)Pleiospilos bolusii, Hottentot numse
- 43)Pleiospilos simulans, begge P, nemme og villig blomstrende
- 44)Ruschia microcarpa, meget lys, lidt vand: kompakt, nem
- 45)Titanopsis fulleri, lidt vand om vinteren, spar sommer, nem

Kaktus -Sydamerika

- 46)Acanthocalycium glaucum, som Lobivia
- 48)Acanthocalycium violaceum, violet bl, nem
- 49)Arrojadoa reflexa, minisøjle, sjov bl, varme
- 50)Blossfeldia flocculosa, mini, drilagtig fra frø
- 51)Blossfeldia minima, ikke mindre end 50
- 52) Browningia candelaris, FLOT, l-a-n-g-s-o-m.
- 53)Buiningia aurea, Brasilien = varme
- 54)Cleistocactus cintiensis, nem og slank
- 55)Cleistocactus tupizensis, en af de bedste C.
- 56)Copiapoa barquiensis, mini C, villig blomstrende
- 57)Copiapoa humilis, som 56, men variabel
- 58)Denmoza rhodacantha, ligner Ferocactus x Lobivia
- 59)Discocactus boomianus, 10 frø 13,00 nemmeste D?
- 60)Discocactus multicolorispinus, 13,00 varme!
- 61)Discocactus griseus, 13,00 D. = Brasilien
- 62)Disocactus eichlamii, sjælden bladkaktus
- 63)Eriocactus magnificus, som navnet magnifik (=Notocactus)
- 64)Eriocereus jusburtii, flot blomst, godt podeunderlag
- 65)Espostoa melanostele, prøv 3-4 i samme potte
- 66)Espostoa nana, ikke så lille, men meget hvidt hår
- 67)Gymnocalycium bicolor, nem
- 68)Gymnocalycium denudatum, lyserød bl, nem
- 69)Gymnocalycium kozelskianum, anderledes olivengrøn farve
- 70)Gymnocalycium ragonessii, nuttet mini G
- 71)Gymnocalycium spegazzini, større G-flotte torne
- 72)Haageocereus chrysothale, alle bør have mindst en H.
- 73)Haageocereus versicolor, h. blomstrer fra ca 35 cm. tit
- 74)Horridocactus engleri, mindre nålepude, god i vinduet
- 75)Horridocactus odoriflorus, meget villig bl,
- 76)Islaya bicolor, gul bl, ret langsom
- 77)Islaya maritima, også flot uden bl.
- 78)Lobivia chrysantha, gul bl.
- 79)Lobivia dregei, husk kølig overvintring = blomstring!

- 80)Lobivia franfii,blomst rød - tror jeg!?
- 81)Lobivia maximilliana,en af de bedste, nem fra frø
- 82)Lobivia winterian,også uden blomst god.TORNE
- 83)Melocactus bahiensis
- 84)Melocactus equatoralis,ny i år
- 85)Melocactus macrodiscus,Alle M. varme
- 86)Melocactus pyramidalis,M=gode ivinduet
- 87)Michranthocereus streckeri,varme så fin lille søjle
- 88) Neochilenia mebsii,robust villig
- 89)Neochilenia subikii,gode ivinduet
- 90)Neoporteria grandiflora, ligner 74-77 og 88-89
- 91)Neoporteria senilis,et "must" med og uden blomst
- 92)Notocactus elegang,gul bl. nem fra frø
- 93)Notocactus horstii,rød bl. større N.
- 94)Notocactus scopa,bør være hos alle
- 95)Oreocereus celsianus,robust søjle
- 96)Oreocerus trollii,tættere uld lidt langsommere end 95
- 97)Oroya gigantea,ikke så stor,nem
- 98)Oroya peruviana,smukke torne,nem
- 99)Parodia columnaris, frø små! ved Parodia
- 100)Parodia nivosa,hvide torne
- 101)Parodia sanagasta, heftig rød blomst
- 102)Parodia suprema,større plante,Alle P. nemme
- 103)Pilosocereus glaucescens,flot lidt langsom blå søjle,varme
- 104)Pilosocereus tuberculosus,kender den ikke,Brasilien?
- 105)Pseudolobivia lottii,kender du en Lotte/Lotta? prøv hende
- 106)Pseudolobivia megaloccephala,nyere.(=Echinopsis)
- 107)Pygmaeocereus bylesianus,prøv den, sælger altid uretfærdigt skidt
- 108)Rebutia boliviensis
- 109)Rebutia flaviflora,intet forår uden R.
- 110)Rebutia poecilacantha
- 111)Rebutia xanthocarpa v. rosea.sæt dem i haven om sommeren
- 112)Rodentiphila algarobensis,6,75 lidt vanskelig de første år
- 113)Rodentiphila lanata,6,75 lansom,evt. pod den?
- 114)Submatucana madisoniorum,også et "must", se selv,varme
- 115)Sulcorebutia aranacea,alle S =6,25
- 116)Sulcorebutia caniguerallii,smukkesteS -blomst?
- 117)Sulcorebutia flavissima,tætt gule torne
- 118)Sulcorebutia vazqueziana,ikke ret stor,tueformet
- 119)Tephrocactus floccosus,tæt uld,spiring lidt op og ned!
- 120)Trichocereus angelensis,stor blomst podeunderlag.
- 121)Trichocereus pachanoi,verdens bedste podeunderlag?
- 122)Uebelmannia gummiifera,10 frø12,00 varme
- 123)Uebelmannia pectinifera,12,00 Brasilien
- 124>Weingartia pruinosa,gul blomst-nem fra frø1
- 125)Winterocereus aureispinus,(=Hildewintera) masser af blomster
- 129)Agave purpursorum,5,00 lidt større
- 130)Agave toumeyana,5,00 lille aA meget køn.
- 131)Agave verschaeffeldtii 5,00,flot bladfarve.
- 132)Agave victoria-regina,5,50 hvis kun 1A., så den.
- 133)Agave vilmoriniana,5,00 længe siden vi havde den
- 134)Beaucarnea gracilis,5,00 stamsukkulent
- 135)Beaucarnea recurvata,5,00lidt anderledes end forrige.
- 136)Bursera fagaroides,7,50 bedste Bonsai -naturlig,spirer godt
- 138)Bursera microphylla,også god,lidt vanskeligere end forrige,7,50
- 139)Calibanus hookeri,6,50 vi har den hvert år,se hvorfor!
- 140)Dasyllirion cedroanum,5,75
- 141)Echeveria lauii,5,00 jomfruelig ren og hvid,små frø
- 142)Fouqueria diguettii5,75 god stamme med tiden,nem fra frø
- 143)Fouqueria macdougallii,ligner forrige men særdeles blomstervillig
- 144)Idria columnaris,lo frø 12,50 Boojum,heftig sag,nem fra frø
- 145)Yucca carnosana,6,75 god solitærplante med tiden.
- 146)Yucca glauca,6,75 måske bedste 7,50 bedste Bonsai - naturlig,spirer godt
- 138)Bursera microphylla,også god,lidt vanskeligere end forrige,7,50
- 139)Calibanus hookeri,6,50 vi har den hvert år,se hvorfor!
- 140)Dasyllirion cedroanum,5,75
- 141)Echeveria lauii,5,00 jomfruelig ren og hvid,små frø
- 142)Fouqueria diguettii5,75 god stamme med tiden,nem fra frø
- 143)Fouqueria macdougallii,ligner forrige men særdeles blomstervillig
- 144)Idria columnaris,lo frø 12,50 Boojum,heftig sag,nem fra frø
- 145)Yucca carnosana,6,75 god solitærplante med tiden.
- 146)Yucca glauca,6,75 måske bedste . på friland,hårdfør.
- 147)Pachypodium densiflorum,13,00 mindre P, villigblomstrende.Varme
- 148)Pachypodium horombense,8,75 nem fra frø villigblomstrende.Varme
- 149)Pachypodium geayii,8,75 større,flot,nem fra frø.Varme
- 150)Pachypodium lamerei10,00 "Madagascarpalme" nem.Varme
- 151)Pachypodium lamerei v. ramosum,13,00 sjælden var. af forrige.
- 152)Pachypodiummeridionale,15,00 sjælden,men ikke svær.Varme.
- 153)Pachypodium rosulatum ,9,00 måske bedste mindre P. nem. Varme
- 154)Pachypodium rutenbergianum,l2,00 større men nem.Varme
- 155)Pachypodium saundersii,l5,00 enfed plante,en af mine favoritter
- 156)Cussonia zimmermannii,12,50 nem,men sjælden C,caudex
- 157)Ceropegia fusca,l2,50 Canariske øer,vintervokser
- 158)Cryptostegia madagascariensis,5,00 nem fra frø.Varme
- 159)Foccea edulis,l2,75 megaheftig caudex("Stapeliafam.")

"Sukkulenter"

- 126)Agave bovicornuta5,00ikke så almindelig,nem som alle A.
- 127)Agave gemminiflora,smalle blade,5,00
- 128)Agave neomexicana, 5,00 tør så meget hårdfør, -12°C

160)Hoodia macrantha,9,00 parabolblomst,dejlig stank!
 161)Hoodia ruschii,9,00 noget anderledes end 160,ganske
 nem
 162)Petopentia(=Fockea) natalensis,8,00 bladene lilla på
 undersiden,caudex
 163)Piaranthus punctatus,7,00 sjov lille "stapelia",nem
 164)Stapelia asterias,7,00 ikke duftfri
 165)Stapelia grandiflora,7,00 absolut ikke duftfri
 166)Stapeliaumdausensis,7,50 dejlig næsten duftfri.
 167)Adansonia digitata,lo,00 Baobab,elsker vand og varme
 168)Adansonia gregorilo,00 Baobab fra Australien
 169)Ipomea heterophylla7,00 herlig blomst fin caudex
 170)Coccinea palmata,stor caudex 8,50
 171)Coccinea trilobata,12,00 caudex "superagurk"
 172)Corallorcarpus boehmii,8,50 caudex
 173)Kedrostis leloja,9,00 caudex agurk, sjælden
 174)Kedrostis punicea,8,00 fik den ikke sidste år, prøv nu?
 175)Momordica charantia,8,75caudex på størrelse med
 håndbold
 176)Melothria scabra,8,75 caudex agurk,vand
 gødning=STOR
 177)Dioscorea elephantipes,8,00 klassisk caudex,"elefant-
 fod"
 178)Euphorbia bupleurifolia,5 frø10,00
 179)Euphorbia bussii v kibwezensis11,75 Østafrika varme
 180)Euphorbia cap-saintemariensis,12,00 lille men
 robust,nem
 181)Euphorbia deightonii9,00 første ganf, tror jeg,nem
 182)Euphorbia griseola v mashonica,9,00 grenet flot
 sag,nem
 183)Euphorbia inconstantina, 10,00 flot mindre E. nem
 fra frø
 184)Euphorbia polygona,6,75 nem,tåler kølig overvintring
 185)Euphorbia schoenlandii,6,75 lidt vand sommer,mere
 vinter
 186)Euphorbia zoutspansbergensis,8,75 nem S.Afrika
 187)Jatropha gossypifolia,6,00 flotte blade og stamme,ne,
 188)Jatropha podagrica,6,00 klassiker,rød blomst
 "fed"caudex,nem
 189)Pelargonium cuculatum,5 frø 6,00
 190)Pelargonium klinghardtensis,5 frø 6,00 god stamme
 191)Pelargonium scabrum,5 frø 6,00
 192)Pelargonium ternatum,5 frø 6,00 ny på listen
 193)Pelargonium candicans.lo frø 6,00
 194)Pelargonium crithmifolium,lo frø 6,00
 195)Pelargonium glutinosum,lo frø 6,00
 196)Pelargonium glossularoides v. anceps 10 frø,6,00
 197)Pelargonium mollicomum.lo frø 6,00
 198)Pelargonium quimquilobatum,lo frø 6,00
 199)Sinningia (=Rechsteineria) cardinalis,6,00 caudex og
 heftig rød blomst
 200)Aloe capitata,6,00 en af de rigtig gode
 201)Aloe dichotoma,5,00 fremtidsinvestering,grener sig
 202)Aloe framesii,første gang
 203)Aloe plicatilis,6,00 den MÅ du have plads til
 204)Aloevariegata, plettede blade,spar på vandet
 205)Bowiea volubilis,klatrelog,stor knold,nem
 206)Lomatophyllum prostratum,10 frø10,00 minialoe,spar
 på vand,varme
 207)Moringa borziana,10 frø 12,00 bonsai/caudex nem

men varme!

208)Anacampseros (=Avonia) alstonii,4,50 ikke helt
 nem,minicaudex
 209)Talinum caffrum,caudex / stamsukkulent uhyre nem
 210)Cissus bainesii,9,00 flot og nem,spiring op og ned
 211)Cissusjuttæ,9,00 som forrige men alligevel ikke helt
 212)Cissus sandersonii,11,00 mere klatrende,ikke almin-
 delig

Kaktus

213)Ariocarpus fissuratus,lo frø 8,75 langsom -meget
 214)Ariocarpus furfuraceus, 8,75 også langsom
 215)Ariocarpus kotschoubeyanus,8,75 ja,langsom
 216)Ariocarpus kotschou. v. albiflorus,8,75 det samme
 217)Ariocarpus retusus,8,75 ja
 218)Ariocarpus trigonus,8,75 langsomme men ikke
 umulige!
 219)Astrophytum asterias,6,00 eneste lidt svære A. Varme
 220)Astrophytum capricorne v. major,5,00 nem god
 blomst
 221)Astrophytum cv. CAPAS, 5,00 hybrid variabel men
 flot blomst
 222)Astrophytum cv ORMIR,5,00 hybrid vokser godt
 223)Astrophytum myriostigma,5,00 altid god, spirer godt
 224)Astrophytum myriostigma v. tulense,5,00 sjove areol-
 er
 225)Astrophytum myriost.cv ONZUKA,lo frø 12,00 fra
 Japan.
 226)Astrophytum ornatum v. mirbellii,5,00
 227)Astrophytum senilis, 5,00 bløde svage torne,fin
 blomst,nem
 228)Aztekium ritteri,lo frø 8,00 dødsvær?! fra frø,mendet
 må kunne gøres
 229)Aztekium hintonii,10 frø18,00 skulle være noget nem-
 mere
 230)Cochemiea poselgeri,stor Mammillaria,flot ildrød bl.
 231)Cochemiea setispina,ses for lidt,sol-så nem
 232)Coryphantha echinoidea,gul bl. fine torne,nem
 233)Coryphantha georgii,også gul bl, søjleformet
 234)Coryphantha nelliae,8,50dværg ikke svær,men på
 listenCites
 235)Coryphantha retusa,fine torne-problemløs-køn
 236)Dolichothele sphaerica,sød Mammillaria gul bl. nem
 237)Echinocactus horizontalonius,5,00 flot,men lidt
 svær,pas på vanding
 238)Echinocactus xeranthemoides,5,50 elsker sol men ikke
 vand,flot,svær
 239)Echinocereus delaetii,4,75 ligner Espostoa,ikke svær
 240)Echinocereus davisii,dværg,nærmest brun-grøn
 bl,4,75
 241)Echinocereus pulchellus,stor flot bl, efter kølig vinter
 242)Echinocereus sciurius,gul bl. tror jeg,men plantenER
 flot
 243)Echinocereus viridiflorus,nem grøn blomst,variabel
 244)Echinofossulocactus crispatus,alle E gode i et vindue
 245)Echinofossulocactus kellerianus,alle har fine torne
 246)Echinofossulocactus xiphacanthus, kunne villige
 blomster
 247)Epithelanthæ pachyrhiza,10 frø 10,00 ikke helt nem

fra frø
 248) *Epithelantha neomexicana*, 5,00 meget nemmere og også køn
 249) *Escobaria desertii*, elsker sol, så nem og blomstrer
 250) *Escobaria zilziana*, som forrige, begge tåler lave temperaturer
 251) *Ferocactus gatesii*, nem, den man aldrig ser, hvorfor?
 252) *Ferocactus gracilis*, RØDE torne
 253) *Ferocactus peninsulæ*, bl. forholdsvis ung
 254) *Ferocactus santamariæ*, nem og ikke almindelig
 255) *Geohintonia mexicana*, bedre pris i år 10 frø 15,00
 256) *Homalocephala texensis*, nem ligner *Ferocactus*
 257) *Krainzia* (*Mammillaria*) *guelzowiana*, måske flotteste M. bl.
 258) *Leuchtenbergia principis*, ser svær ud-nix-nem fra frø
 259) *Lophophora echinata*, lo frø 16,00, lidt dyr, nem
 260) *Lophophora fricii*, samme pris 16,00 meget rød bl.
 261) *Lophophora williamsii*, lo frø 14,00 den almindelige, ale tre nemme
 262) *Mammillaria aureispina*, diskret, nydelig-du vil kunne lide den!
 263) *Mammillaria bravoæ*, røde blomst, tæt kugle, nem
 264) *Mammillaria cowperæ*, krogterne stor blomst
 265) *Mammillaria dioxanthocentron*, hvad torne angår, en af de bedste
 266) *Mammillaria gasseriana*, mindre villig blomstrende M
 267) *Mammillaria lasiacantha*, dødgod mini M, ikke tørstig, hvid m/ rød bl.
 268) *Mammillaria marksiana*, saftig grøn m/ gule bl. GOD
 269) *Mammillaria pennispinosa*, ikke tørstig, HÅREDE torne!
 270) *Mammillaria solisioides*, 10,00 ikke så nem, stor blomst
 271) *Mammillaria stampferi*, en af de nemmere gode M., prøv selv
 272) *Mammillopsis senilis*, 6,00 kridhvid med ildrød bl. ikke tørstig
 273) *Neobesseyia asperispina*, 6,00 *Coryphantha* slægtning
 274) *Neobesseyia missouriensis*, 6,00 hvis tør så rimelig vinterhård
 275) *Neogomesia agavoides*, 8,50 nemmeste *Ariocarpus*, men langsom
 276) *Obregonia denegrii*, 10,50 langsom, men ikke så svær, når den er lille så halvskygge, stor så mere sol, aldrig brændende sol
 277) *Pediocactus nigrispinus*, 7,75 ikke så nem, tåler mere kulde end 274
 278) *Pediocactus simpsonii*, 7,75 nemmeste P. kan overvintreres ude hvis tør
 279) *Phellosperma tetrancistra*, 5,00 en udfordring, men den kan ikke? købes.
 280) *Sclerocactus cloveriae*, 7,00 ikke så nem, pod evt, på vinterhård *Opuntia*
 281) *Sclerocactus intermedius*, 7,00 ikke spiret så prøv dybfryseren og så om igen
 282) *Sclerocactus polyancistrus*, 7,00 måske kønneste S. Voksen ingen problemer
 283) *Sclerocactus whipplei*, 7,00 -optimist- alle frø kan spire!
 284) *Strombocactus disciformis*, frø småt, meget småt ikke svær

285) *Srtombocactus jarmillae*, 10,75 den nye S. skulle være nem som forrige.
 286) *Thelocactus fossulatus*, dejlig nem fine torne og flot blomst
 287) *Thelocactus lloydii*, ligner forrige meget, men hvid blomst
 288) *Turbinocarpus alonsoi*, 7,00 liner en *Obregonia*, nem men lidt langsom
 289) *Turbinocactus beguinii*, 7,00 rødlilla bl. omst nem
 290) *Turbinocarpus bonatzii*, 7,00 nyere beskrevet, nem bl. hvid/rosa
 291) *Turbinocarpus hoferi*, 7,00 mindre typisk T blomst og farve, nem
 292) *Turbinocarpus lauseri*, 7,00 også nyere beskrevet, ganske nem
 293) *Turbinocarpus swobodaæ*, 7,00 alle T lidt langsomme, men ikke svære
 294) *Utahia sileri*, 5 frø 11,25 sjælden, som *Sclerocactus* en god chance!
 295) *Wilcoxia tamaulipensis*, 7,00 behandles som *Echinocereus*, flot blomst
 296) *Wilcoxia viperina*, 7,00 prøv at kryds den med en *Echinocereus*, eller lad være.
 297) *Copiapoa coquimbana*, 6,00 mange frø i posen. En rigtig nålepude. Indsamlet i Chile
 298) *Eriosyce aurata*, 6,00 også mange frø - alle bør have den superkugle! Frø fra natinalparken "Fray Jorge" i Chile.
 299) *Opuntia miquelii*, 6,00 få poser, søjle *Opuntia* BLÅ - langsom. Frø indsamlet ved El Trapiche, Chile
 300) *Eulychnia saint-pienæ*, 6,00 kun én søjle i samlingen, så denne. uldne areoler, moderat vækst. Pan de Azúcar, Chile svarer min beskrivelse ikke, så får du pengene refunderet. BASTA!
 301) *Astrophytum ornatum*, 5,00 danskavlet = god spiring, mange frø, engangstilbud.

Det var alt for i år. Jeg var lidt ked af de højere priser i år. Kataloger fra Tyskland og Malta modtaget idag gør mig gladere. Alt er blevet dyrere. Kaktusfrø er dog stadig forbavsende billige sammenlignet med næsten alt andet. Almindelige Primulaer er dyrere end sjældne frø fra f. eks. Madagaskar!!

Send bestillingen til Henrik Helms Madsen, Banevænget 7, DK- 8544 Mørke (det hedder "byen" faktisk). Listen er gyldig 14 dage fra udsendelsen af januarnummeret, dog ikke senere end **16. Februar**. Ingen penge med, du får en regning med frøene.

God fornøjelse og husk alle kan købe en plante - det er bare penge - men dem man laver selv fra frø uanset udseendet - det er noget helt, helt andet !

Peter Brandt Pedersen.

M E D D E L S E R

• Sælges •

Graham Charles (forfatteren til artiklen Oroya i nr. 4 - 2003) har skrevet til mig, at han kan tilbyde os autentiske Oroya-frøplanter fra flere forskellige lokaliteter i Peru.

Er du interesseret, kan du skrive til ham på denne adresse: graham.charles@btinternet.com

Finn Larsen

BLÜHENDE KAKTEEN (Iconographia cactacearum) im Auftrage der Deutschen Kakteen-gesellschaft. 1921, 1.udg., meget sjælden. 3 bind indh. ialt 180 farvelagte plancher. Indb. i halvlæder. m. guldtryk. www.bogantikken.dk tlf. 46324510, kr. 15.500,-.

"Bogantikken" v/Carsten Qwist, Ringstedgade 24, 4000 Roskilde. Tlf. 46324510.

• Søges •

Jeg søger efter frø/småplanter af Chamaecereus, Mammillaria og Rebutia.

Anne Utheim

Lilloseterveien 14C

0957 Oslo

Norge

Tlf. 22160027

e-mail. anneutheim@hotmail.com

• Årsmøde 2004 •

Vi vil forsøge at gentage successen fra sidst årsmøde.

Derfor afholdes årsmødet igen i år på Korinth kro på Sydbyn i weekenden 11-12 september 2004.

Detaljeret program, priser og tilmelding vil fremgå af det næste nummer af Kaktus.

Michael Nielsen/ Ellen Christensen

• bladnyt •

I bestræbelserne på at minimere omkostningerne til trykning og distribution af "KAKTUS" bliver bladet fremover trykt på en tyndere papir kvalitet. Frølisten bliver ikke længere trykt som særlige midtsider, men indgår fremover som de øvrige artikler i bladet.

Finn Larsen

KAKTUSFRÖN !

Årets lista med ca 2000 spännande sorter väntar på dig! Några har världspremiär! Som vanligt massor av Eriosyce, Lobivia, Rebutia & Sulcorebutia men även en hel del suckulenter. Dessutom inspirerande böcker, etiketter, krukor, miniväxthus m m.

Kontakta oss för katalog alt. beställ direkt från vår hemsida!

SuccSeed
Mats Winberg
Valsängsv. 24
S-633 69 SKÖGSTORP
Sverige
Epost: succseed@algonet.se
Hemsida: www.succseed.com

**UHLIG
KAKTEEN**

Postfach 1107 D/71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhlig-kakteen@t-online.de

35 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engros-handel

HAR DU PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er du interesseret? Få et gratis prøvenummer af vort medlemsblad "Orkideer", der udkommer 6 gange årligt. Kontingent kr. 290,-/340,-.

DANSK ORCHIDE KLUB

V/ Bente Nielsen, Sømadevej 6,
DK-6430 Nordborg. Tlf/Fax: 74 45 09 24

Vi har mere end 1000 forskellige sukkulenter: Agave, Euphorbia, Haworthia, Pachypodium, Sansevieria, caudexplanter og levende sten etc. Mange forskellige streptocarpus. Mange stauder og usædvanlige sommerblomster til haven.

Vi holder åbent første søndag i hver måned kl.
9.00 - 17.00

Gartneriet Klejsbro

Bjerrevej 431 - 7130 Juelsminde.
Tlf. 75 68 51 65

CACTUS, SUCCULENT AND CAUDICIFORM PLANT SEEDS

Listing free

Doug and Vivi Rowland
200 Spring Road, Kempston,
Bedford, England MK42 8ND

TEL/FAX 01234 358970

<http://cactus-mall.com/rowland/index.html>

RICHTER-SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg.

e-mail: Richtersukk@aol.com

1992 -2003 11 years growing & sending

Planter: Rariteter og nyheder fra Mexico: Agave, Ariocarpus, Aztekium, Echinocactus, Geohintonia, Mammillaria, Strombocactus, Turbinicarpus mm

Vinterhårde planter fra USA med lokalitet+Yucca, Sedum, Sclerocactus, Pediocactus, Opuntia, Neobesseya, Echinomastus, Escobaria, Agave mm.
Sydamerika: Austrocactus, Cintia, Gymnocalycium, pterocactus, Tephrocactus m.m.

Sydafrika: Nye sukkulenter og løg.

*Bøger: Yucca, Ariocarpus, Turbinicarpus, Lophophora

*Frøliste (kaktus, sukkulenter, Afrika, buske, US vildblomster)

*Liste mod 2 internationale svarkuponer, korrespondance tysk, engelsk, lidt dansk, norsk og svensk.

*Levering per post (portogebyr), plantepakke EUR 8,- frø EUR 3,-

Vallensbæk Kaktusgartneri

Kom og se vore mange forskellige kaktus og sukkulenter. Kig forbi på adressen: **Vejlegårdsvej 99, Vallensbæk**, eller ring i forvejen på tlf: 43 62 72 26.

E-mail: Falle@post1.dknet.dk.

Hjemmeside:

www.sitecenter.dk/kaktusgartneriet

Tidligere årgange af KAKTUS

kan købes ved henvendelse til:

Thorkild Alnor Nielsen
Langenæs Allé 26, 2.sal tv.
DK-8000 Århus C.

Betaling: check eller på giro nr. 2 940 744

Pris: 10 kr pr. nummer + porto.

Følgende årgange er udsolgt:

1-2-3-4-5,8-9,11-12-13-14,16

Oxalis gigantea ved Pichidangui, Chile

Indholdsfortegnelse for 'KAKTUS og andre Sukkulenter', nr. 1 - 2004

På besøg hos Juan Carlos Johow og Maria Isabel Tenhamm i Pichidangui, Chile - <i>Finn Larsen</i>	side 3
Pseudolithos - <i>Ellen Christensen og Michael Nielsen</i>	side 9
Sjællandskredsen - <i>Hans Dall</i>	side 11
På jagt efter <i>Copiapoa</i> - <i>Finn Larsen</i>	side 12
NKS frøliste 2004 - <i>Peter Brandt Pedersen</i>	side 18
Meddelelser	side 22